

**AKADEMIA
WODNYCH
AGENTÓW****WODOCIĄGI MIASTA KRAKOWA**

SCENARIUSZ INSPIRACJI DO ZAJĘĆ dla uczniów klas IV-VI szkoły podstawowej

Edukacja ekologiczna to jeden z ważnych obszarów, w którym **Wodociągi Miasta Krakowa S.A.** już od wielu lat prowadzą aktywne, wielokierunkowe działania. Aktualnie przedstawiamy propozycję projektu skierowanego do nauczycieli i osób pracujących z dziećmi. Garść pomysłów, które mogą być realizowane jako cały scenariusz lub oddzielne zabawy i zadania. Niech staną się inspiracją do ciekawych zajęć, podczas których dzieci zyskają niezbędną wiedzę o klimacie i połączą ją z praktycznymi działaniami. Dbłość o planetę oraz troska o środowisko to ważne wyzwanie w czasach szybkiego rozwoju cywilizacyjnego, gospodarczego, przemysłowego i technologicznego, a kształtowanie postaw proekologicznych ma duże znaczenie. Wierzymy, że edukacja ekologiczna oraz wprowadzanie w życie dobrych praktyk mogą wiele zmienić na lepsze.

CELE

- rozwijanie wśród uczniów świadomości ekologicznej i wrażliwości związanej z poczuciem odpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego
- pozyskanie informacji, jak oszczędzać wodę w życiu codziennym
- rozumienie roli i znaczenia wody dla życia ludzi, zwierząt i roślin
- pogłębienie wiedzy uczniów na temat sposobów ochrony zasobów wodnych
- kształtowanie nawyków dotyczących racjonalnego i oszczędnego gospodarowania zasobami wodnymi
- zainteresowanie światem, jego różnorodnością i bogactwem
- dostrzeganie związków przyczynowo - skutkowych
- samodzielne zdobywanie wiedzy i umiejętności
- budowanie kompetencji pracy w grupie
- poznanie postaw sprzyjających bezpieczeństwu ludzi i przyrody
- wykształcenie poczucia odpowiedzialności za środowisko
- rozwijanie kreatywności i spontaniczności w myśleniu i działaniu

METODY:

Aktywizująca, praktyczna, poszukująca.

FORMY:

Zbiorowa, grupowa, indywidualna.

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ:

W zależności od możliwości percepcyjnych dzieci i ich zainteresowania tematem.

SCENARIUSZ ZAWIERA:

Odnosniki do kart pracy, szablonów i dodatkowych materiałów.

WSTĘP

SZTUKA PRZEKONYWANIA, CZYLI PROPOZYCJA PRZYGOTOWANIA WRAZ Z UCZNIAMI KAMPANII SPOŁECZNEJ NA RZECZ WODY.

Kampania społeczna to forma wspierania idei społecznych, polegająca na przedstawieniu różnorodnych działań, skierowanych do określonej grupy.

Celem zadania jest zwiększenie wiedzy na temat zagrożeń wynikających ze zmian klimatycznych. Nacisk kładziony jest na problemy związane z nieracjonalnym gospodarowaniem zasobami wodnymi.

ETAPY PRACY NAD KAMPANIĄ:

1. **Ustalenie problemu i celu społecznego.**
2. **Określenie grupy docelowej** (ustalenie odbiorcy kampanii).
3. **Ustalenie przesłania kampanii** (przygotowanie haseł przewodnich).
4. **Zebranie informacji** (danych, badań, dowodów świadczących o słuszności idei).
5. **Przeprowadzenie wśród uczniów ankiety dotyczącej wiedzy związanej z ustalonym problemem społecznym.**
6. **Dobranie metod promowania kampanii** (można porozmawiać z uczniami nad najciekawszymi i zgodnymi z obecnymi trendami i kanałami dotarcia do odbiorcy).

Przygotowanie propozycji działań artystycznych, mogących stać się elementem **kampanii społecznej na rzecz ochrony zasobów wody**.

Poniżej przedstawiamy inspiracje dotyczące stworzenia wydarzeń lub dzieł sztuki, które pomogą zrozumieć, jak ważnym elementem naszego życia jest woda oraz jakie są sposoby jej oszczędzania.

KAMPANIA SPOŁECZNA

INSPIRACJA 1

WODA NA WAGĘ ZŁOTA - projekt muralu

Nauczyciel inicjuje rozmowę na temat wody na świecie, z naciskiem na ilość wody słodkiej.
Do wykorzystania ilustracje (**materiał nr 1**).

INFORMACJA

- Ponad **97%** procent wody na Ziemi, to woda słona występująca w morzach i oceanach
- Na pozostałe **3%** składają się wody słodkie w lodowcach, rzekach i jeziorach oraz wody gruntowe,
- Tylko **1/3** wody słodkiej nadaje się do wykorzystania przez człowieka, pozostałe **2/3** to lodowce
- Tylko **1%** zasobów wodnych na świecie to woda pitna!

DZIAŁANIE:

Uczniowie mają za zadanie przygotować projekty murali w oparciu o hasło „woda na wagę złota” inspirowane się ściennymi dziełami m.in brytyjskiego artysty Banksy, który zadziwia świat swoimi niekonwencjonalnymi pomysłami poruszając ważne dla społeczeństwa tematy.

Tematem prac będzie pokazanie, jak mało na Ziemi mamy wody pitnej.

INFORMACJA

BANKSY to brytyjski artysta street art, czyli dziedziny sztuki, która obejmuje dzieła wytworzone w przestrzeni ulicznej. Jego prace możemy zobaczyć na całym świecie, między innymi na ulicach Londynu. Banksy w niekonwencjonalny sposób stara się przekazywać informacje dotyczące obszarów społecznych i polityki. Używa do tego różnych technik. Łącząc graffiti i technikę szablonową wpisuje się w formę sztuki ulicznej. Uznanie publiczności, artystów i mediów zyskał również dzięki tworzeniu swoich dzieł w ryzykownych miejscach w przestrzeni publicznej (**karta informacyjna nr 1**).

! Przy okazji można przeprowadzić dyskusję o **różnicach pomiędzy murem, a graffiti**. Może być to punkt wyjścia do rozmowy na temat tego, czym jest wandalizm. Graffiti często umieszczane jest bez zezwolenia na murach budynków, w tym również zabytkowych. Przez wielu ludzi uważane jest za dzieło sztuki ulicznej, a przez innych za oszpecanie.

POTRZEBNE BĘDĄ:

- materiał nr 1,
- kartki papieru (format A3),
- kredki,
- pisaki,
- ołówki,
- farby,
- karta informacyjna nr 1 Banksy.

INSPIRACJA 2

KAŻDA KROPLA SIĘ LICZY – artystyczne instalacje

Nauczyciel inicjuje rozmowę z uczniami na temat tego, czy wiedzą, ile zużywają wody podczas codziennych czynności, takich jak kąpiel w wannie, pranie, mycie naczyń itp. Wyjaśnia czym jest ślad wodny.

INFORMACJA

Ilość wody, którą wykorzystujemy do produkcji i konsumpcji produktów ma wpływ na zużycie zasobów wody słodkiej.

Zasoby wodne na świecie to przede wszystkim otwarte zbiorniki pokrywające powierzchnię Ziemi. Wśród nich znajdują się: oceany, morza, jeziora, rzeki i stawy. Woda zajmuje **71%** powierzchni naszej planety, z czego tylko **2,5%** to woda słodka, w tym **1%** stanowi woda pitna.

Ślad wodny (Water footprint) – to całkowita objętość wody potrzebna do wyprodukowania danego produktu - od surowca pierwotnego, poprzez jego przetworzenie, aż po produkt końcowy - wraz z ilością wody, która jest potrzebna do zneutralizowania zanieczyszczeń powstających w tym procesie.

Ślad wodny reprezentuje trzy aspekty zużycia wody:

Można przeprowadzić test, w którym uczniowie odgadują, ile zużywamy wody przy różnych działaniach. Pytania są tak sformułowane, by odpowiadać na nie **MNIEJ** lub **WIĘCEJ**.

PYTANIA

- Średnio każdy z nas zużywa około **100 litrów** wody dziennie, czyli mniej więcej dwie pełne wanny wody.
- Średnio każdy Polak zużywa **150 litrów** wody dziennie.
- Do spłukiwania toalety zużywamy dziennie **10 litrów** wody.
- Dziennie zużywamy **30-50 litrów** wody do spłukiwania toalety.
- Podczas jednego cyklu prania pralka pobiera **130 litrów** wody.
- Pralka pobiera **80-100 litrów** wody podczas jednego cyklu prania.
- Straty spowodowane kapiącą co sekundę kroplą wody z niedokręconego kranu to **50 litrów** wody tygodniowo.
- Straty spowodowane kapiącą co sekundę kroplą wody z niedokręconego kranu to nawet **90 litrów** wody tygodniowo.
- Gdy zakręcimy kran podczas mycia zębów zaoszczędzimy około **20 litrów** wody.
- Około **15 litrów** wody zaoszczędzimy zakręcając kran w czasie mycia zębów.

Do wykorzystania materiał informacyjny „Každą kroplą się liczy” (materiał nr 2).

INSPIRACJA 2

Nauczyciel uświadamia uczniom, że ludzie zużywają wodę nie tylko do picia, ale również do prac gospodarczych, mycia samochodów, czy podlewania ogrodów. Ogromne ilości wody wykorzystywane są w przemyśle. Przemysł spożywczy odpowiada za zużycie 70% wody pitnej.

Do wykorzystania tabelka „śladu wodnego” (**materiał nr 3**).

DZIAŁANIE:

Uczniowie mają za zadanie przygotować artystyczne instalacje – asamblaże, tym samym wykorzystując surowce wtórne takie, jak plastikowe butelki, puszki i inne przedmioty, które można poddać upcyklingowi. Inspiracją prac będzie twórczość Pabla Picasso (**karta informacyjna nr 2**).

Jednego z najważniejszych artystów XX wieku, malarza, grafika, rzeźbiarza i ceramika, który stosował alternatywne techniki twórcze.

Tematem przewodnim instalacji będzie pokazanie, jak dużo wody wykorzystuje się w produkcji spożywczej, przemysłowej itp.

INFORMACJA

ASAMBLAŻ to trójwymiarowa wersja kolażu (kolaż to łączenie gotowych elementów na płaskiej powierzchni). Asamblaż jest dziełem przestrzennym, wykonanym z istniejących przedmiotów, które z reguły mają inne zastosowanie.

UPCYCLING to przetwarzanie materiałów, przedmiotów pozornie już nieprzydatnych i nadawanie im nowego życia. W taki sposób używa się na przykład zużytych butelek, kapsli, mebli, ubrań.

POTRZEBNE BĘDĄ:

- materiały np. sznurki, nakrętki, sztuczne plastikowe, kubeczki, talerzyki papierowe, butelki plastikowe, metalowe nakrętki, spinacze do bielizny, folia bąbelkowa, ścinki materiałów, guziki itp., kleje, taśmy klejące itp.
- materiał nr 2,
- materiał nr 3,
- karta informacyjna nr 2 - Picasso

INSPIRACJA 3

DZIAŁANIA PROEKOLOGICZNE

Uczniowie mają za zadanie przygotować wystawę/wernisaż wcześniej przygotowanych projektów murali oraz asamblaży. Wydarzeniu powinny towarzyszyć działania proekologiczne (w tym głównie te na rzecz ochrony wody).

PLAN WYDARZENIA POWINIEN OBEJMOWAĆ DWA, TRZY DZIAŁANIA, KTÓRE ZAANGAŻUJĄ LOKALNE SPOŁECZEŃSTWO (UCZNIÓW, NAUCZYCIELI, RODZICÓW).

Elementami mogą być tutaj:

- zbiórka elektrośmieci w trakcie trwania wernisażu,
- stoisko doświadczeń o wodzie, na którym uczestnicy dowiedzieliby się wielu ciekawostek na temat wody i jej istnienia w naturze,
- wielka tablica, na której uczestnicy mogliby zapisywać swoje pomysły na oszczędzanie wody.

Tematem przewodnim wernisażu będzie podkreślenie, jak ważne jest zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi, w tym przede wszystkim wodą oraz zwrócenie uwagi, na fakt, że codzienne działania i decyzje także mają wpływ na zużycie wody.

Wydarzenie powinno być dopełnieniem wcześniejszych działań młodzieży ukierunkowanych na stworzenie artystycznych form wyrazu – murali i asamblaży.

INSPIRACJA 4

DZIAŁ REDAKTORSKI - MOC SŁOWA

Uczniowie mają za zadanie przygotowanie haseł reklamowych, sloganów, promujących zmianę codziennych nawyków, żeby lepiej gospodarować dostępnymi zasobami wody. Hasła mogłyby stać się wsparciem w kampanii społecznej na rzecz wody.

INFORMACJA

SLOGAN to krótkie, wyraziste stylistycznie sformułowanie, które ma na celu nakłaniać do czegoś, bądź propagować określoną opinię lub skłaniać ku jakiejś zasadzie postępowania.

Hasła reklamowe są sercem każdej kampanii i choć ich forma jest krótka, to często agencje tworzą je miesiącami (**materiał nr 4**).

ZASADY tworzenia ciekawych haseł reklamowych:

- **IDENTYFIKACJA**
czyli spójność z kampanią lub produktem
- **ZAPAMIĘTYWALNOŚĆ**
czyli zwięzłość w formie
- **KORZYŚĆ**
czyli pokazanie korzyści z działania, oszczędzania, czy też zakupu produktu
- **WYRÓŻNIENIE**
czyli pokazanie, podkreślenie tych cech, które dają przewagę nad innymi podobnymi produktami
- **PROSTOTA**
czyli powiedzenie tego, co ważne, ale w jak najbardziej prostej i przystępnej formie.

DZIAŁANIE:

Uczniowie w grupach przygotowują hasła kampanijne, przenoszą na nośniki, takie jak np. plakaty, banery, ulotki i umieszczają w przestrzeni szkoły.

Tematem przewodnim haseł powinny być sposoby na oszczędzanie wody lub zwrócenie uwagi na złe praktyki w zakresie zużywania wody i potrzebę ich zmian.

POTRZEBNE BĘDĄ:

- materiał nr 4,
- kartki papieru (format A3), kredki, pisaki, ołówki.